

Algemeen kader Kennisplatform EMV 2018

Positionering Kennisplatform EMV

Het Kennisplatform Elektromagnetische velden en Gezondheid (Kennisplatform EMV) is een samenwerkingsverband van RIVM, TNO, DNV-GL, Agentschap Telecom, GGD GHOR Nederland, ZonMw en Milieu Centraal. Het Kennisplatform EMV bundelt de wetenschappelijke kennis op het gebied van elektromagnetische velden die bij de deelnemers aanwezig is, duidt deze wetenschappelijke kennis en maakt deze beschikbaar voor de maatschappij. Het werkt samen met de Gezondheidsraad. In Klankbordgroep en denkgroepen (onderverdeling naar thema's gerelateerd aan themapijlers) kan met vertegenwoordigers van overheid, werkgevers en werknemers, onderzoekers en maatschappij worden gesproken over ontwikkelingen, vragen, en activiteiten van het Kennisplatform EMV.

Taken Kennisplatform EMV

Het Kennisplatform EMV heeft als *kerntaak*:

- a. Het duiden van de wetenschap: het voorzien in wetenschappelijk gefundeerde informatie op het gebied van EMV en gezondheid. Uitgangspunt hierbij is dat de informatie voor professionals en burgers bruikbaar is voor een standpuntbepaling ten aanzien van EMV.

Additionele taken zijn:

- b. Het proactief en reactief adresseren van actuele maatschappelijke vragen over elektromagnetische velden, zodanig dat de maatschappij in brede zin waaronder burgers, pers, professionals van overheden en bedrijfsleven, daarvan kennis kan nemen en gebruik kan maken. Waar mogelijk, wordt tevens proactief een handelingsperspectief in beeld gebracht. Het Kennisplatform EMV fungeert niet als actief hulpverlenende instantie.
- c. Het organiseren en faciliteren van interactie tussen relevante stakeholders. Deze interactie vindt plaats in algemene zin in de Klankbordgroep, en meer specifiek voor bepaalde deelonderwerpen in ad-hoc denkgroepen (gevormd uit vertegenwoordigers van de KP-deelnemers en van de stakeholders, eventueel aangevuld met andere deskundigen). Hieruit kunnen voorstellen voor acties volgen, die aan het Bestuur van het Kennisplatform EMV worden voorgelegd.

Het Kennisplatform EMV stelt zich ten doel deze taken op objectieve wijze te vervullen, onafhankelijk van belangen van bedrijfsleven, maatschappelijke groeperingen en vigerend overheidsbeleid. Het Kennisplatform EMV en alle deelnemende organisaties gebruiken hun netwerk en middelen om de berichten en overige informatie van het Kennisplatform EMV publiek te maken om een zo breed mogelijke doelgroep te bereiken.

Het Kennisplatform EMV streeft ernaar om informatie te leveren die past binnen de actuele maatschappelijke informatiebehoefte en wetenschappelijke ontwikkelingen. Producten kunnen bestaan uit kennisberichten (over een "breed" onderwerp, mede gebaseerd op maatschappelijke reflectie), memo's, eerste indrukken (over een recente publicatie of een deelonderwerp) en videofilmmpjes. Daarnaast zal worden geïnventariseerd of andere vormen van publiekscommunicatie effectief kunnen worden ingezet. Alle informatie wordt gepubliceerd op de website.

Concrete activiteiten kunnen zijn:

- Het duiden van wetenschappelijke ontwikkelingen, in de vorm van eerste indrukken en memo's. Deze berusten op brede maatschappelijke reflectie (i.e. via inbreng van de deelnemende organisaties, terugkoppeling uit denkgroepen en gesprekken met stakeholders)
- Het organiseren van maatschappelijke betrokkenheid en inbreng via bijvoorbeeld

- denkgroepen
- Het opstellen van nieuwe brede kennisberichten over actuele onderwerpen (of actualisering van bestaande kennisberichten), met maatschappelijke input/feedback vanuit de denkgroepen en klankbordgroeporganisaties
- Het plaatsen van de eerste indrukken, memo's en kennisberichten op de website en verspreiding via nieuwsbrieven en media
- Het meewerken aan verzoeken van de media om interviews of andere informatie.

Activiteiten in 2018 en relatie met Jaarplannen

Het Kennisplatform EMV duidt wetenschappelijke kennis over elektromagnetische velden binnen het frequentiegebied van 0 Hz tot en met 300 GHz. Deze kennis kan in relatie staan tot gezondheid, ruimtelijke ordeningsvraagstukken, techniek en andere sociale en maatschappelijke effecten bij het gebruik van apparaten die EMV opwekken. Centraal thema is:

“de maatschappij helpen omgaan met technologische en maatschappelijke ontwikkelingen door het duiden van de kennis met aandacht voor keuzemogelijkheden voor overheden, burgers (die apparaten aanschaffen of in de buurt van bronnen wonen), werkgevers en werknemers, onderwijs en onderzoek”.

De activiteiten van het Kennisplatform EMV worden in 2018 ingedeeld in twee afzonderlijke themapijlers (combinaties zijn mogelijk):

1. Laagfrequente EMV (o.a. elektriciteitsvoorziening)
2. Radiofrequente EMV (o.a. telecommunicatievoorzieningen).

De inhoudelijke activiteiten worden verder uitgewerkt in een Jaarplan 2018.

Themapijler Laagfrequente EMV

Binnen deze pijler staat blootstelling van de bevolking aan laagfrequente EMV centraal. Het gaat hierbij vooral om bronnen die gerelateerd zijn aan de elektriciteitsvoorziening, zoals hoogspanningslijnen en –kabels, schakel- en onderstations, transformatorhuisjes, distributiekabels en voorzieningen voor elektrisch vervoer. De maatschappelijke aandacht en zorg die er is voor mogelijke gezondheidseffecten van EMV van hoogspanningslijnen (vooral in relatie tot leukemie bij kinderen) breidt zich uit naar EMV van andere bronnen en naar andere gezondheidseffecten. Daarnaast zijn er de komende jaren ontwikkelingen te verwachten die naar verwachting leiden tot meer behoefte aan informatie vanuit de maatschappij. Voorbeelden van deze ontwikkelingen zijn de aanleg van nieuwe hoogspanningslijnen en –stations (noodzakelijk voor de energietransitie), de plaatsing van slimme meters in woningen en de ontwikkeling/uitbreiding van laadsystemen voor elektrisch vervoer. Een deel van deze ontwikkelingen betreffen bronnen die gebruik maken van radiofrequente velden; wanneer deze bronnen verbonden zijn aan elektriciteitsvoorziening worden zij eveneens beschouwd binnen deze themapijler (bijvoorbeeld: slimme meters).

Themapijler Radiofrequente EMV

Bij blootstelling aan radiofrequente EMV gaat de aandacht tot nu toe vooral uit naar telecommunicatievoorzieningen (het gebruik van mobiele telefoons, basisstations voor mobiele telefonie) en naar WiFi-toepassingen. Daarnaast neemt het aantal (huishoudelijke) apparaten en gebruiksvoorwerpen dat draadloze communicatie benut in de komende jaren toe, evenals het gebruik van mobiele diensten, waardoor mensen het idee kunnen krijgen dat ze steeds sterker en vaker worden blootgesteld. Ook zijn er nieuwe technische ontwikkelingen te verwachten, zoals het overschakelen naar 4G en 5G, uitrol CDMA450, draadloze communicatie tussen apparaten (o.a. Ultra Wide Band), draagbare technologie (smart watch, Google glass) of gezondheidsapplicaties en zelfrijdende auto's.

Evaluatie Kennisplatform EMV 2015-2018

Naast deze inhoudelijke activiteiten is voorzien in de uitvoering in 2018 van een evaluatie van rol en functioneren van het Kennisplatform EMV over de periode medio 2015 – 2018. Het doel van deze evaluatie is om onderbouwde besluitvorming door de betrokken partijen mogelijk te maken over vormgeving en financiering van het Kennisplatform EMV ná 2019. Voor deze evaluatie wordt een bedrag van € 20.000 gereserveerd op de begroting voor 2018 (zie Bijlage 1).

De Stichting Onafhankelijk Fonds Kennisplatform NL treedt op als opdrachtgever van deze evaluatie. Voorafgaand aan het evaluatieonderzoek stelt het bestuur van de Stichting – gehoord

de wensen van de financiers en het bestuur van het Kennisplatform EMV – een evaluatiekader op met evaluatievragen en -criteria. De uitvoering van de evaluatie wordt uitbesteed aan een onafhankelijke uitvoerder (onderzoeksbureau).

Financiering van de activiteiten in 2018

De totale begrote kosten voor de bovengenoemde activiteiten in 2018 bedragen minimaal 850 k€. Voor de financiering wordt uitgegaan van bijdragen van de rijksoverheid, de energienetwerkbeheerders en de telecomproviders op basis van de in 2017 gemaakte afspraken.

Het Kennisplatform EMV legt de activiteiten jaarlijks vast in een Jaarplan, dat wordt vastgesteld door het Bestuur van het Kennisplatform. Dit Jaarplan is voorzien van een begroting. Het Kennisplatform EMV zal jaarlijks niet meer middelen inzetten dan voor dat jaar beschikbaar, eventueel aangevuld met middelen die uit “onder-uitputting” in voorgaande jaren beschikbaar zijn en de regels vanuit de financiers zich daar niet tegen verzetten.

Het Kennisplatform EMV verantwoordt de besteding van de middelen in relatie tot de verrichte activiteiten aan de “Stichting Onafhankelijk Fonds Kennisplatform Nederland” wanneer de Stichting daartoe verzoekt.

In reactie op maatschappelijke vragen of wetenschappelijke signalering is het mogelijk dat aanvullende activiteiten worden uitgevoerd. Indien wordt voorzien dat de begroting niet toereikend is, wordt voorafgaand aanvullende financiering, mogelijk ook van andere financiers, gezocht.

Onafhankelijkheid Kennisplatform EMV

De onafhankelijkheid van het Kennisplatform EMV wordt als volgt geborgd.

- Het bestuur van het Kennisplatform EMV bestaat uit van elk van de deelnemende organisaties één vertegenwoordiger, met een onafhankelijke voorzitter. Daarnaast kan er een extra onafhankelijk bestuurslid worden aangesteld met oog voor de visies van de diverse betrokken maatschappelijke organisaties, “de stem van de maatschappij”.
- De financiering van het Kennisplatform EMV is afkomstig van publiek-private partijen. Om de wederzijdse onafhankelijkheid van het Kennisplatform EMV en de financiers te garanderen, verloopt de financiering van de Kennisplatformactiviteiten via een speciaal voor dat doel opgerichte stichting “Stichting Onafhankelijk Fonds Kennisplatform Nederland”. Deze stichting kent een bestuur, waarvan de leden geen banden hebben met de Kennisplatform-deelnemers, noch met de financiers. De stichting betracht volledige transparantie. Gedurende de looptijd van het Kennisplatform EMV is het mogelijk dat andere publiek-private partijen zich aansluiten bij de financiers.
- Alleen het bestuur van het Kennisplatform EMV heeft zeggenschap over de inzet van de financiering. De financiers hebben geen zeggenschap bij de selectie van uit te voeren activiteiten en bij de review van de uitkomsten. De financiers hebben uitsluitend invloed op de activiteiten van het Kennisplatform door middel van deelname in Klankbordgroep en ad-hoc-denkgroepen. Zij hebben hierin dezelfde rechten en positie als de andere stakeholders.

Structuur van het Kennisplatform

Bestuur en voorzitter

Het bestuur van het Kennisplatform bestaat uit bestuursleden van de deelnemende organisaties. De Algemeen Secretaris ondersteunt het bestuur en heeft ook de dagelijkse leiding die wordt gecoördineerd vanuit het platformbureau dat bij het RIVM is ondergebracht. Voorzitter van het bestuur is Mr. dr. A.G.J.M. Rombouts, tot 1 oktober 2017 Burgemeester van 's-Hertogenbosch. Als onafhankelijk persoon mag van hem verwacht worden dat hij de verschillende partijen binnen het platform weet te verbinden. Daarnaast kan hij door zijn ervaring richting burgers de functie van boegbeeld en spreekbuis vervullen. Bovendien is de heer Rombouts vanwege zijn wetenschappelijke achtergrond in staat om aan onderzoekers de juiste vragen te stellen en waar nodig door te vragen.

Wetenschapsforum

In het Wetenschapsforum zitten vertegenwoordigers van alle deelnemende organisaties. Het is hun taak om wetenschappelijke ontwikkelingen op tijd te signaleren en correct samen te vatten. Verder zorgen zij voor de inhoudelijke voorbereiding van de Kennisberichten en reacties van het Kennisplatform op publicaties. Het Wetenschapsforum beantwoordt ook specifieke vragen die

binnenkomen via één of meerdere deelnemende organisaties.

Communicatieforum

In het Communicatieforum zijn alle deelnemende organisaties vertegenwoordigd. Het Communicatieforum heeft binnen het Kennisplatform een centrale rol bij de signalering van maatschappelijke vragen zodat de berichten zo goed mogelijk aansluiten bij de maatschappelijke vragen. Het Communicatieforum adviseert verder over het helder formuleren van de inhoudelijke berichten.

Bijlage 1 Begroting op hoofdlijnen 2018

Het Kennisplatform EMV wordt gefinancierd door de "Stichting Onafhankelijk Fonds Kennisplatform Nederland" onder voorzitterschap van drs H.J.J. Mertens. Deze stichting ontvangt financiële bijdragen van verschillende overheden en private organisaties ten behoeve van het uitvoeren van de activiteiten zoals vastgelegd in het 'Algemeen Kader Kennisplatform EMV 2018'. De Stichting is zo ingericht dat de overheden en private organisaties die financieel bijdragen geen sturing kunnen geven aan de activiteiten van het Kennisplatform EMV. Wel zijn de overheden en private organisaties samen met andere belangen vertegenwoordigende organisaties vertegenwoordigd in de Klankbordgroep EMV waarmee het Bestuur van het Kennisplatform EMV jaarlijks voor vaststelling het Jaarplan bespreekt.

De begroting op hoofdlijnen is gebaseerd op de richtbedragen volgens de afspraken met de subsidieverleners en overige financiers. Deze richtbedragen zijn als volgt:

- Rijksoverheid (Ministeries I&M en EZ gezamenlijk)	€ 420.000
- Netbeheer Nederland (energienetwerkbeheerders gezamenlijk)	€ 350.000
- Telecomproviders (KPN, Vodafone, T-mobile, Tele2 gezamenlijk)	€ 80.000
Totaal budget 2018	€ 850.000

Tabel 1 Overzicht begroting op hoofdlijnen voor de periode van 1 januari 2018 tot en met 31 december 2018 (met referentie begroting op hoofdlijnen 2017)

Posten		Begroot bedrag <u>2018</u> €	Referentie Begroot bedrag <u>2017</u> €
1	Bureau - Capaciteit en huisvesting - Materiële kosten bureau	230.000 20.000	230.000 20.000
2	Ondersteuning Wetenschapsforum	110.000	110.000
3	Ondersteuning Communicatieforum	70.000	70.000
4	Voorzitter vergoeding plus onkosten	24.000	24.000
5	Stichting Fonds vergoeding plus onkosten	25.000	25.000
6	Organisatiekosten Klankbordgroep EMV, denkgroepen, vergaderingen, conferenties en publicaties	20.000	40.000
7	Basisregeling deelnemers Kennisplatform EMV, deelname activiteiten, ondersteuningsvragen, voorbereiding berichten	321.000	321.000
8	Onderhoud elektronische werkomgeving en website	10.000	10.000
9	Evaluatie Kennisplatform EMV 2015-2018	20.000	--
	Totaal 2018	850.000	850.000